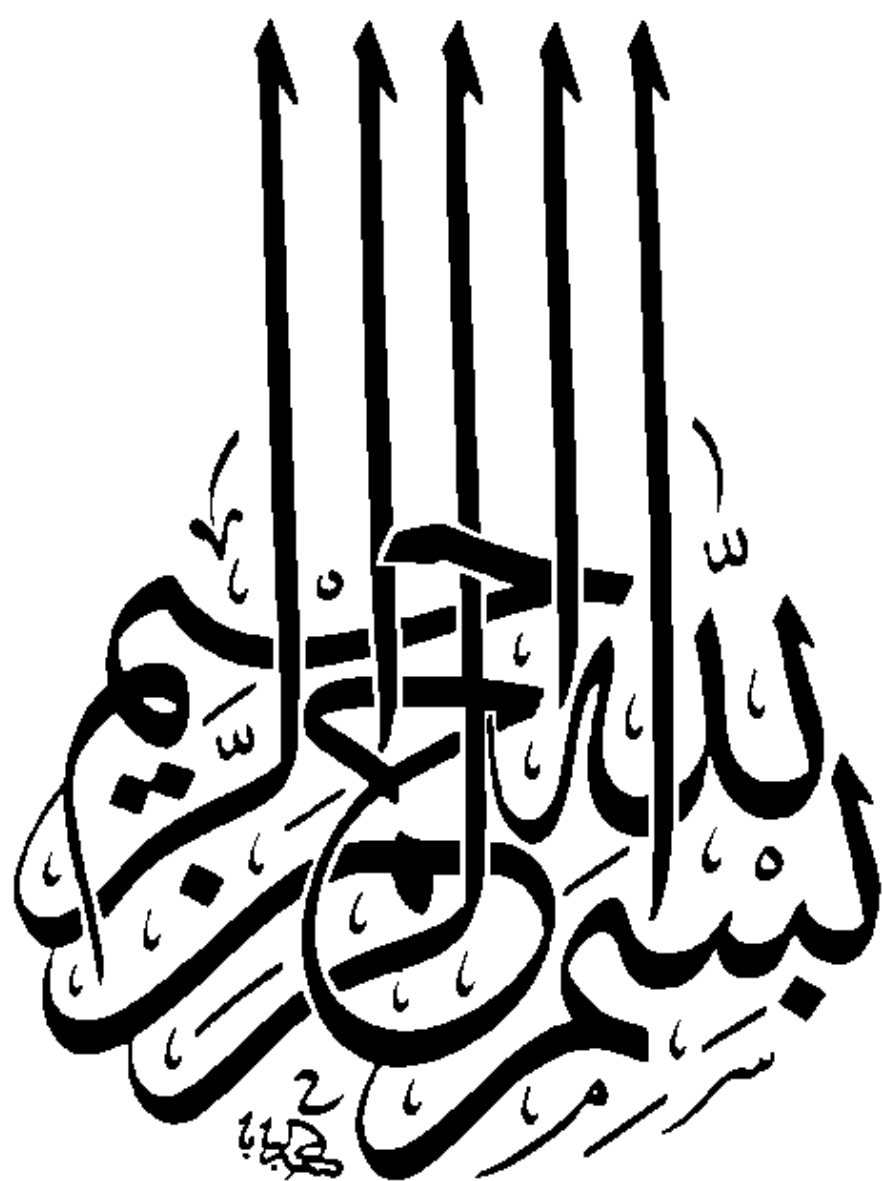

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

معاونت پژوهش

عنوان

بررسی عوامل و آثار تفاخر (و فخر فروشی) از

منظر قرآن و حدیث

استاد راهنما

حجت الاسلام والمسلمین آقای علی اصغر فضیلت

استاد مشاور

آقای غلامرضا گلچین راد

نکارنده

خدیجه لازمینی جهان آباد

سال تدوین ۱۳۹۲

تحمیدیه

حمد و سپاس مر خدای را عزوجل که آثار قدرت او بر چهره ی روز روشن تابان است
و انوار حکمت او بر دل شب تار درخشان.

آفریدگاری که خویشتن را به ما شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمر و فرصتی
عطا فرمود تا بدان بنده ی ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بیازماید.

حمد و سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش
رهنمونمان شد. و به هم نشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و
معرفت را روزیمان ساخت.

تقدیم به :

ساحت مقدس هشتمین اختر تابناک امامت و ولایت علی بن موسی الرضا - علیه السلام -

و کریمه اهل بیت حضرت معصومه - سلام الله علیها -

با تشکر :

ویزکیهم و یعلمهم الكتاب و الحکمه

با تشکر و سپاس از استاد راهنمای دانشمند و پر مایه ام جناب آقای حجت الاسلام و المسلمین
فضیلت

و با امتنان بیکران از مساعدت های بی شائبه ی استاد مشاور جناب آقای گلچین راد

و با سپاس بی دریغ خدمت استاد فرزانه و فرهیخته حضرت آیه اله نورمفیدی و سرکار خانم
میرکریمی

و با تشکر خالصانه خدمت همه کسانی که به نوعی مرا در با انجام رساندن این امر مهم یاری
نموده اند.

راهکارهای عملی

برای از بین بردن تفاخر و فخر فروشی در بین افراد رعایت کردن چند امر لازم و ضروری است.

۱ - اولین مکانی که فرد را به برتری طلبی و مباهات به دیگران تشویق می کند خانواده است. پدر و مادر باید با تربیت صحیح خود فرزند خویش را فرد متکبر و مغروری بار نیاورند. مثلاً هیچ گاه به فرزند خود نگوید تو چرا با فلانی در مدرسه یا کوچه و خیابان بازی می کنی چرا که فرزند خودشان از طبقه ثروتمند جامعه و هم بازی و دوست فرزندشان از طبقه مستضعف جامعه می باشد.

۲ - مربیان مدارس و والدین حس برتری طلبی و مباهات کردن به دیگران را در بین افراد تقویت نکنند. بلکه بین آنها با ایجاد رقابت های سالم در جهت رشد و ترقی آنها گام بردارند و این نکته را همیشه گوشزد بچه ها بکنند که خداوند انسانها را طوری آفریده که هیچ کس بر دیگری برتری ندارد جز به تقوا.

۳- عوامل دست اندرکار جامعه نباید بین طبقات و قشرهای جامعه فرقی بگذارند. مثلاً فلانی چون فرزند فلان کس است و در فلان موقعیت اجتماعی است باید در فلان اداره استخدام شود.

۴- صدا و سیما نیز باید در پخش فیلمهای خود دقت کند مثلاً اکثر وقتها شهرستانی ها را تحقیر کرده و افراد کلان شهرهای بزرگ را با عظمت و شکوه خاصی به دیگران نشان می دهند. تمامی اینها در ذهن و رفتار و عمل فرزند ما تاثیر منفی می گذارد. فکر می کند هر کس که پولدار تر است یا خانواده و اقوامش از فلان موقعیت اجتماعی برخوردارند می توانند هر جور که دلشان می خواهند زندگی کنند و بر دیگران حکومت نمایند.

۵ - در بحث های سخنرانی برای بازگو کردن مباحث اخلاقی ، سخنرانان به صورت ملموس و علمی رذایل اخلاقی را بیان نماید و به راههای پیشگیری و درمان آن بپردازند .

کسانی که در اجتماع به دیگران خدمت می کنند باید مواظبت شدید بر گفتار و رفتار و عمل خود داشته باشند روح فرزندانمان را باید از کودکی با معنویات مانوس نماییم و آن زمانی اثر دارد که خود واقف بر عمل خویشتن باشیم . هر شب اعمال خود را محاسبه کنیم قبل از این که به حساب ما رسیدگی شود .

منابع و مأخذ:

- قرآن کریم
- نهج البلاغه

۱. فتحعلی خانی ، محمد ، آموزه های بنیادین علم اخلاق ۲، چاپ دوم، نشر المصطفی، ۱۳۸۹ش ،
۲. مصباح یزدی، محمدتقی، اخلاق در قرآن ، موسسه آموزش و پژوهش امام خمینی، چاپ سوم، قم، ۱۳۸۰،
۳. شیر، عبدالله ، اخلاق شیر ، چاپ ۷، قم ، انتشارات حجره ، ۱۳۸۰،
۴. بانوی اصفهانی، نصرت امین ، اخلاق ۸، تهران، نهضت زنان مسلمان، دفتر ۱۶۷، بی تاریخ .
۵. حیدری نراقی ، علی محمد، اخلاق نراقی ، انتشارات مهدی نراقی ، تابستان ۹۰
۶. کلینی، یعقوب ، اصول کافی ، ترجمه :جواد مصطفوی ، تهران ، نشر فرهنگ اهل بیت علیه السلام ،
۷. محدثی ، جواد، برکرانه شرح چهل حدیث، چاپ اول ، قم ، نشر هاجر ، ۱۳۸۹،
۸. مجلسی، محمد باقر ، بحارالانوار، چاپ بیروت ، محل نشر نی، انتشارات موسسه ی الوفاء، سال نشر بی تا
۹. موسوی لاری، سید مجتبی، بررسی مشکلات اخلاقی و روانی ، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۱ ،
۱۰. شیرازی، صدرالمتألهین، تفسیر القرآن الکریم، چاپ دوم، انتشارت بیدار، قم، ۱۳۶۶ ش
۱۱. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، چاپ سی و ششم ، تهران، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶،
۱۲. مدرسی ، محمد تقی ، تفسیر هدایت، مترجم : احمد آرام ، مشهد ، آستان قدس رضوی ، ۱۳۷۸،

۱۳. قمی، علی ابن ابراهیم، تفسر قمی، چاپ سوم، قم، موسسه ی دارالکتاب
۱۴. قرائتی، محسن، تفسیر نور، چاپ سوم، تهران، مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، ۱۳۸۴،
۱۵. آلوسی، محمود بن عبدالله، تفسیر آلوسی، ج ۵، ص ۲۸، به نقل از مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ج ۳،
۱۶. صفائی حائری، شیخ عباس، تاریخ پیامبر اسلام، چاپ سوم، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۱۳۸۵
۱۷. نراقی، مهدی، ترجمه جامع السعادات، ترجمه: جلالدین مجتبوی، چاپ اول، تهران، انتشارات حکمت، ۱۳۷۷،
۱۸. کلینی، محمد بن یعقوب، ترجمه اصول کافی: لطیف راشدی، جلد ۳، انتشارات اجود، ۱۳۸۸،
۱۹. شاکر، کمال مصطفی، ترجمه خلاصه المیزان علامه طباطبایی، قم، انتشارات اسلام، سال ۱۳۸۷
۲۰. خمینی، روح الله، چهل حدیث، چاپ اول، تهران، موسسه ی تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۱،
۲۱. فلسفی، محمد تقی، شرح و تفسیر دعای مکارم الاخلاق، چاپ نهم، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۶
۲۲. شریعتمداری، جعفر، شرح و تفسیر لغات قرآن بر اساس تفسیر نمونه (مکارم شیرازی)، ج ۳، چاپ سوم، مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۸۷
۲۳. انصاریان، حسین، عرفان اسلامی، شرح مصباح الشریعه، چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۶،
۲۴. قرائتی، محسن، گناه شناسی، چاپ اول، تهران، انتشارات پیام آزادی، ۱۳۶۹،

۲۵. سیاح ، احمد ، فرهنگ بزرگ جامع نوین، چاپ دوم، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۸، ص ۱۳۷۷
۲۶. قرشی، علی اکبر، قاموس قرآن، چاپ پانزدهم، تهران ، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶ه ش ،
۲۷. خادم، مهدیه ، لهو و لعب از دیدگاه قرآن و حدیث، چاپ اول ، تهران، عرفان ، ۱۳۹۰،
۲۸. ابن منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب ، چاپ سوم ، بیروت، دارصادر، ۱۴۱۴ق
۲۹. محمد محسن ، فیض کاشانی ، المحجۀ البيضاء، دفتر انتشارات اسلامی
۳۰. طباطبایی ، محمد حسین ، المیزان فی التفسیر القرآن، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم
۳۱. قمی، عباس ، مفاتیح الجنان ، چاپ ۲۵، مشهد، آستان قدس رضوی ، ۱۳۸۷ش ،
۳۲. نراقی ، احمد ، معراج السعاده، چاپ اول، تهران ، انتشارات راه علم، ۱۳۸۶،
۳۳. راغب اصفهانی ، حسین محمد ، مفردات الفاظ قرآن ، چاپ سوم ، تهران ، ۱۳۸۵،
۳۴. ری شهری، محمد ، میزان الحکمه با ترجمه فارسی ، چاپ هشتم، قم، سازمان چاپ و نشر دار الحدیث، ۱۳۸۶
۳۵. طباطبایی یزدی ، سید عباس ، محبت از منظر قرآن و حدیث ، چاپ اول، پژوهشکده شیخ صدوق، ۱۳۸۹ش،
۳۶. سبحانی، جعفر، منشور جاوید ، قم، موسسه امام صادق، چاپ نمونه ، ۱۳۷۰،
۳۷. حسینی دشتی، سید مصطفی ، معارف و معاریف، دائره المعارف جامع اسلامی ، چاپ سوم ، تهران ، موسسه فرهنگی آرایه، ۱۳۷۹
۳۸. مصباح یزدی ، محمد تقی، معارف قرآن (مشکات)، چاپ دوم ، قم، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۸،
۳۹. نوری طبرسی، میرزا حسین ، مستدرک الوسائل ، ج ۲ تهران ، موسسه آل البيت ۱۴۰۷ه ق

۴۰. الطریحی، فخر الدین، مجمع البحرین، تهران، منشورات المكتبة المرتضویه، چاپ دوم، ۱۳۹۵ ه ق

۴۱. طباطبائی، محمد رضا، نردبان سعادت، برگرفته از معراج السعاده، چاپ سوم، قم، مؤسسه ی بوستان کتاب، ۱۳۹۱،

۴۲. عروسی حویزی، علی، نورالثقلین، بیروت، بی تا

۴۳. مجله رساله الاسلام، نشر دارالتخریب بین المذاهب الاسلامیه به نقل از کتاب منشور جاوید سبحانی، جعفر، ج ۱۰، چاپ نمونه، مؤسسه امام صادق، ۱۳۷۰

۴۴. عاملی، محمد بن الحسن بن الحر، وسایل الشیعه، قم، آل البيت، ۱۴۰۹ ق